

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-828

16.11.2023

Protector Forsikring ASA

Ansvar

Ansvar for bensinstasjon – ripeskader/sprekkskader på bil – hvtjl. § 29 (1), jf. § 28 (1).

Klager vasket bilen sin i en vaskehall 7.5.23. Etter vasken meldte klager ifra til bensinstasjonen om ripeskade på panseret, samt sprekk i takglasset på bilen. Det oppsto uenighet mellom klager og stasjonen om hvorvidt det var sannsynliggjort at skadene var oppstått under vask i vaskehallen. Klager anførte blant annet at han hørte en "knuselyd" under vasken, og at børstene i vaskehallen rev av Mercedes-emblemet på bilen som igjen påførte skade. Foretaket hvor bensinstasjonen hadde tegnet bedriftsansvarsforsikring avviste ansvar og viste til at det ikke var dokumentert at skaden oppstod under vasken. Ifølge foretaket var børstene ikke egnet til å forårsake slik skade. Det var heller ikke avdekket teknisk svikt eller stopp på maskinen. Nemnda kom til at det ikke var sannsynliggjort at skadene oppsto i bensinstasjonens varetekt.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 77 139

Saksfremstilling

Saken gjelder krav mot ansvarsforetaket (heretter foretaket) til bensinstasjonen hvor klagers bil angivelig ble påført skade under vask i vaskehallen.

Stasjonen har tegnet bedriftsansvarsforsikring i foretaket med avtalt egenandel på kr 10 000.

Forsikringen omfatter blant annet:

4.1. Rettslig erstatningsansvar

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade jf. pkt. 4.2, som er voldt under utøvelse av sikredes virksomhet (som beskrevet i Forsikringsbeviset), herunder som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten (huseiersansvar og kontoransvar).

Klager vasket bilen i vaskehallen til stasjonen 7.5.23 og viste i etterkant til skader som hadde oppstått på bilen. I skademeldingen skrev klager følgende:

Hørte lyd i bilen som knust eller bang i bilen ved vask. Etter finner jeg ut at jeg hadde sprekk i takglass og riper på bilen. Vet ikke hvor mye skaden her på bilen men bilen er egentlig strøken. Glass har vært over hele bilen.

I forbindelse med skaden kontaktet klager sitt eget foretak, som henvendte seg til foretaket med spørsmål om ansvarserkjennelse for skaden 16.5.23. Vedlagt kravet fulgte skademelding og bilder av bilen. Stasjonen meldte skaden til foretaket 4.7.23 etter at foretaket ba om skademelding. Fra stasjonens skademelding hitsettes:

Dere har fått tilsendt bilder fra annet forsikringsselskap/eier. Eier påstår at han hørte en lyd som knust eller bang i bilen ved vask. Han mener at takbøylen har laget en sprekk i takglass og riper på bilen. Dette kan ikke stemme. Maskinen er 1 år gammel, har ikke laget riper/skejdd andre hendelser siden vi fikk den. Vi vasker ca 500 biler i mnd, ikke hatt noen stopp eller feil, og har jevnlig rengjøring og service på maskinen. Om børstene/annet skulle laget riper ville ripene vært vanvært nrette ift maskinens kjøring. Dette må ha skjedd annet sted, om han har hørt lyd kan det i såfall ha vært trykk fra høytrykkspyler på tak om sprekkdannelse

allerede var der. Ingen skader før eller etter dette. Den takbøylene som går over bilen- mellom maskin og bil- er en sensor som stopper maskin om den kommer for nær bilen, så maskin ikke treffer bilen i det hele tatt.

Basert på stasjonens tilbakemelding og de øvrige opplysningene i saken, avviste foretaket ansvar for skaden. Etter foretakets syn var det ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at skadene hadde oppstått under vask i vaskehallen. I tillegg ble det påpekt at taksten inkluderte bilder av flere skader som klager ikke hadde henvist til tidligere.

Klager anfører at skadene på bilen oppstod under vask i vaskehallen. Under vasken hørte klager en "knuselyd" samtidig som børstene trykket bilen nedover. Emblemet fra panseret (Mercedes-stjernen) må derfor ha blitt fanget i bilens børster og revet av, slik at den laget riper i panseret og knuste fremre del av glasstaket. Dette emblemet er å betrakte som standardutstyr montert på Mercedes-fabrikken og kan heller ikke demonteres før vask.

Hvilke skader emblemet forårsaket fremgår av bildene klager tok umiddelbart etter vasken. Disse bildene dokumenterer både skaden og skadestedet. Det er derimot ikke tatt bilder av bilen før den kjørte inn i vaskehallen. Klager har gjort alt for å bevise at skadene oppstod under vasken og har aldri opplevd noe tilsvarende ved bruk av samme eller lignende vaskehaller tidligere. Skadene må utbedres for over kr 70 000, i tillegg til at klager mister bonus og egenandel under forsikringen.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for skadene på bilen. Ansvarsgrunnlaget følger av håndverkertjenesteloven (hvtjl.) § 29 (1), jf. § 28 (1). Det er derfor en forutsetning for stasjonens kontrollansvar at klager kan sannsynliggjøre/dokumentere at skadene har oppstått mens bilen var i stasjonens varetekt.

I denne saken fremgår det av skademeldingen at skadene består av sprukket glass foran på glasstaket og en ripe på panseret. Det er ikke nevnt noe om Mercedes-stjernen som står på panseret i skademeldingen. Uansett, er emblemet fastmontert utstyr som skal tåle normal vask ved stasjonen. Dersom emblemet likevel løsnet, må dette i tilfelle skyldes en svakhet i festet som var der fra før. Risikoen forbundet med latente svakheter eller mangler knyttet til Mercedes-stjernen er bileiers eget ansvar å bære, selv om en eventuell vask skulle kunne sannsynliggjøres å føre til en materialisering, jf. hvtjl. § 17, jf. § 28.

De påviste skader er heller ikke skader noen av delene på vaskemaskinen kan forårsake. Det ble benyttet "Deluxe sesong"-vask, der børstene er laget av mykt silikon. Slike børster har ikke kraft til å gjøre slik skade bildene refererer til, og ripen er av en slik karakter (lengde og retning) at den ikke kan ha blitt forårsaket av vaskebørstene. Børstene i vaskeanlegget roterer svært hurtig og konstant i bilens lengderetning. Dersom disse forårsaker riper i lakken, vil ripene være parallelle og vannrette og gjengående over hele bilen – ikke bare på ett sted.

Både takbøylene og sikkerhetsbøylene er videre montert med sensorer som gjør at vaskeprogrammet ville stoppet opp dersom bøylene kom i kontakt med bilen. Det er imidlertid ikke registrert stopp på maskinen, hvilket tilsier at sikkerhetsbøylene ikke har truffet bilen. Det er heller ikke påvist andre feil/mangler på maskinen eller rapportert om lignende skadetilfeller i perioden. Alle rutiner og servicer er også fulgt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for bilskade under bensinstasjonens ansvarsforsikring.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Av vilkårene fremgår det at foretaket dekker bedriftens rettslige erstatningsansvar voldt under utøvelse av virksomheten. Etter sikker rett er det videre kravstiller som har bevisbyrden for at skaden er dekket under ansvarsforsikringen. Sikrede må således sannsynliggjøre med mer enn 50 % at bensinstasjonen er

erstatningsansvarlig for skadene på bilen. Dette innebærer at det må dokumenteres at det foreligger et økonomisk tap (skade), et ansvarsgrunnlag og årsakssammenheng mellom ansvarsgrunnlaget og tapet/skaden. Dersom det foreligger bevisstvil, vil tvilen gå utover kravstiller, altså deg.

Utgangspunktet for eventuelt ansvar er det såkalte kontrollansvaret etter hvtjl. § 29. Etter denne bestemmelsen svarer tjenesteyter - her bensinstasjonen - for skade påført ting "i tjenesteyterens varetekt eller for øvrig under tjenesteyterens kontroll". Formuleringen "i varetekt" betyr i utgangspunktet at tjenesteyter har gjenstanden i sin besittelse, men tidligere nemndspraksis har lagt til grunn at en bil med fører som vaskes i automatvask i vaskehall på bensinstasjon likevel må anses som i bensinstasjonens varetekt, jf. blant annet FinKN 2017-559.

Bensinstasjonen har etter hvtjl. § 29, jf. § 28 (1) et kontrollansvar for skader som oppstår på ting mens den har tingen i sin varetekt. Kontrollansvaret er ikke et objektivt ansvar, men det innebærer en presumsjon om at stasjonen er ansvarlig, med mindre stasjonen kan godtgjøre at skaden oppsto som følge av forhold utenfor stasjonens kontroll. Stasjonen må i så fall godtgjøre at "tapet skyldes en hindring som er utenfor tjenesteyterens kontroll, og som tjenesteyteren ikke med rimelighet kunne ventes å ha tatt i betraktning på avtaletiden eller å unngå eller overvinne følgene av", jf. hvtjl. § 28 (1) annet punktum. I NOU 1979:42 s. 122 formuleres ansvaret slik at "Oppdragstakeren er ansvarlig for slik skade med mindre han godtgjør at den ikke skyldes feil eller forsømmelse fra han selv eller noen han svarer for".

For at bensinstasjonen skal kunne holdes ansvarlig etter det såkalte kontrollansvaret må det altså sannsynliggjøres at skaden skjedde i stasjonens varetekt.

Er det sannsynliggjort at skaden oppstod under vasken?

Før vi vurderer din sak konkret gjør vi oppmerksom på at Finansklagenemnda ikke innehar teknisk kunnskap om bil og skader som skjer i vaskehaller, og kan ikke på selvstendig grunnlag ta stilling til skadeårsak, skadeomfang eller lignende. Vi må derfor legge til grunn de sakkyndige uttalelser partene har fremlagt i anledning saken og de påstander som er dokumentert.

Du har anført at ripen på panseret og skaden på glasstaket oppstod i vaskehallen. Børstene dro av emblemet på bilen slik at denne ble kastet rundt under vasken og du hørte en "knuselyd" mens vaskemaskinen gikk over bilen. Foretaket har på sin side bestridt at maskinen kan lage slike skader. Det er videre vist til at eventuelle mangler/skjulte feil ved emblemet på bilen er forhold du selv må bære risikoen for, samt at det heller ikke er avdekket teknisk svikt ved maskinen.

Sekretariatet har gjennomgått saksdokumentene og kommet til at det ikke kan anses som sannsynliggjort at skadene oppstod under vasken. Nemnda har tidligere behandlet flere saker som gjelder kontrollansvaret, og spørsmålet om skaden skjedde under stasjonens varetekt. Vi viser blant annet til FinKN 2019-856 og 2023-176 som begge gjaldt ripeskader sikrede mente var påført under vasken. I førstnevnte avgjørelse kom nemnda til at sikrede ikke hadde dokumentert at stasjonen var ansvarlig, og viste til følgende:

Bensinstasjonen har i utgangspunktet kontrollansvar for gjenstander den har i sin varetekt såfremt skaden oppsto mens bilen var i stasjonens varetekt, jf. hvtjl. § 29. Klagers påstand om at skadene oppsto under vask av bilen er ikke dokumentert på annen måte enn ved klagers påstand og bilder av skadene. Bildene gir imidlertid ikke grunnlag for å si noe om hvor og når ripene oppsto. Nemnda kan derfor ikke se at det er dokumentert at skadene oppsto under vask av bilen på stasjonen, jf. for så vidt FinKN-2018-206.

I din sak er det på samme måte fremlagt bilder av sprekkdannelsen på glasstaket og ripen på panseret. Disse bildene gir imidlertid ikke alene grunnlag for å si noe mer om hvor, når eller hvordan skadene oppstod. Stasjonen har opplyst at vasken som sådan forløp som normalt, og at det ikke er registrert noe maskinelt feil ved vaskehallen. Det er heller ikke rapportert om lignende skadetilfeller verken før eller etter hendelsen, og det var ingen stopp på vaskehallen underveis som tilsa at noe kunne være galt. Øvrige rutiner/servicer på maskinen er ellers fulgt.

Av bildene vedlagt saken ser det ut til at det er tale om en enkeltstående ripe i lakken. Vi er derfor enig med foretaket i at ripen trolig ikke skyldes børstene da disse ville laget parallelle og vannrette riper over hele bilen. Uavhengig av hvor mange riper som vises og i hvilken retning er ikke bildene i seg selv nok til å dokumentere at skaden oppstod under vasken sml. FinKN 2019-856 (nevnt over). At takbøylen som går over bilen har laget sprekkdannelser på glasstaket fremstår videre som lite sannsynlig da bøylen er utstyrt med en sensor som stopper maskinen dersom den kommer for nær bilen. Hvorvidt emblemet du referer til kan ha blitt dratt av og forårsaket skadene har vi heller ikke forutsetninger for å uttale oss om slik saken er

dokumentert.

Som sagt har sekretariatet ikke teknisk kunnskap om slike skader. Det synes også å være inkludert flere skader i taksten enn de som er oppgitt i skademeldingen, hvilket kompliserer bevisbildet ytterligere. Uten en sakkyndig rapport fra verksted, takstmann eller lignende som gir en vurdering av om disse skadene kan ha oppstått under vasken og på hvilken måte, er det følgelig vanskelig å komme til at du har sannsynliggjort ansvar for bensinstasjonen.

Ut fra dette kan vi dessverre ikke se at bildene eller din forklaring gir tilstrekkelig grunnlag for å fastslå om skaden oppstod i vaskehallen. Sekretariatet mener således at det ikke er godtgjort at skaden faller innenfor stasjonens kontrollansvar, slik at foretaket heller ikke kan anses ansvarlig for å dekke skaden under stasjonens bedriftsansvarsforsikring.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at foretaket, ved et eventuelt ansvar, i alle tilfelle kun kan holdes ansvarlig for det skadebeløp som overstiger egenandelen i stasjonens ansvarsforsikring. Det er noe uklart for sekretariatet hvorvidt du har fått dekket skaden under kaskoforsikringen. Ettersom stasjonens ansvarsforsikring har en egenandel på kr 10 000 betyr dette at foretaket uansett ikke kan holdes ansvarlig for skadebeløp under denne sum.

Basert på ovennevnte finner vi ikke grunnlag for å kritisere foretakets avgjørelse, og kan ikke gi deg medhold i klagen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).